

УДК 656.073:340

Васильєва Л.О.¹, Острогляд О.О.¹, Боженова Є.В.²

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Т-323 НУ «Запорізька політехніка»

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОВАРНО-ТРАНСПОРТНОЇ НАКЛАДНОЇ (ЕТТН)

З 2019 року в Україні триває проєкт із впровадження електронних товарно-транспортних накладних (е-ТТН), який реалізується Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури і Міністерством цифрової трансформації. Цифровізація товарно-транспортних накладних надає значні переваги всім учасникам транспортного процесу (рис. 1).

Рисунок 1 – Ефективність впровадження е-ТТН

У 2022 році Міністерство інфраструктури запустило портал проєкту е-ТТН – ресурс, на якому розміщено перелік провайдерів та інструкції для учасників перевезень [1].

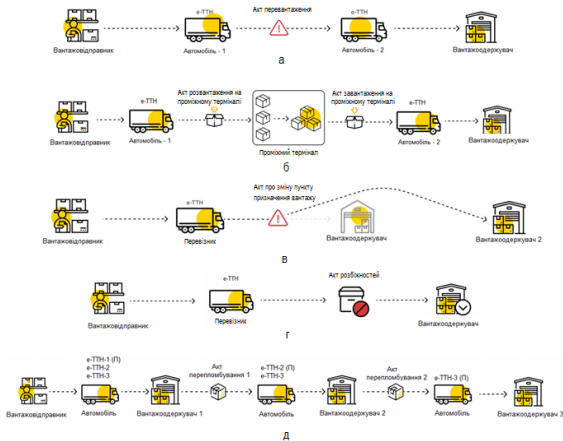
30.05.2024 р. урядом прийнято постанову № 629 «Питання реалізації експериментального проєкту з впровадження товарно-транспортної накладної в електронній формі у сфері внутрішніх вантажних перевезень»,

якою визначено порядок функціонування Системи електронного документообігу е-ТТН, ведення бази даних, правила підписання та реєстрації е-ТТН. Визначено порядок коригування документів, вимоги до реєстрації користувачів, правила внесення, обміну, зберігання та надання інформації і документів у Системі е-ТТН [2]. А вже 27.12.2024 р. Наказом Міністерства розвитку громад та територій України № 1491 Затверджено «Порядок функціонування системи електронного документообігу електронна товарно-транспортна накладна», яким визначено основні засади функціонування у сфері внутрішніх вантажних перевезень Системи е-ТТН для учасників експериментального проєкту [3]. Набрання чинності відбулося 20.03.2025 р.

Основними функціями Системи е-ТТН передбачено:

- авторизацію та підключення платформ електронного документообігу (ЕДО) відповідно до Порядку [3];
- здійснення електронного документообігу у режимі реального часу;
- синхронізацію роботи всіх складових Системи е-ТТН;
- внесення інформації в базу даних е-ТТН із збереження накладних, коригуючих та супровідних документів;
- доступ користувачів та посадових осіб Укртрансбезпеки до електронних документів та захист інформації згідно чинного законодавства України.

Крім звичайного сценарію використання електронної накладної при перевезенні вантажів функціоналом Системи е-ТТН передбачені й інші (рис. 2).

а – з перевантаженням; б – перевезення через проміжний термінал;
в - переадресування вантажу; г – прибуття вантажу з комерційним браком;
д – розвезення дрібнопартійних вантажів

Рисунок 2 – Можливі сценарії реалізації перевезень з використанням е-ТТН

З урахуванням військового стану та складних умов для бізнесу та провайдерів електронного документообігу (ЕДО) використовують е-ТТН на добровільних засадах. Обов'язкове впровадження е-ТТН від терміновано до завершення війни. При оформленні е-ТТН підписання всіма учасниками перевізного процесу здійснюється завдяки кваліфікованому електронному підпису (КЕП).

За необхідності передбачена можливість здійснення перевантаження в шляху прямування з оформленням Акту перевантаження (рис. 2,а). Е-ТТН використовується і при термінальних перевезеннях вантажів (рис. 2,б). Оформлення переадресування в шляху прямування вантажу також можливе за електронною накладною (рис. 2,в). У випадку прибуття вантажу з комерційним браком функціоналом системи передбачено оформлення Акту розбіжностей про вантаж, в якому зазначаються всі виявлені розбіжності (рис. 2,г). При оформленні е-ТТН на розвезення дрібнопартійних вантажів декільком одержувачам застосовується процедура перепломбування транспортного засобу (рис. 2,д) за умови оформлення окремих е-ТТН на різні відправки, що перевозяться в одному транспортному засобі.

Наразі триває робота з інтеграції Системи е-ТТН з іншими державними інформаційними ресурсами, такими як Система зважування в русі (WIM), Єдиний реєстр ТТН на переміщення алкогольних напоїв, Єдина державна систему електронного обліку деревини та іншими, що надасть можливість запровадити електронну форму і для спеціальних ТТН.

Система е-ТТН створена за міжнародними стандартами обміну даними. Це допоможе в майбутній інтеграції з європейською системою е-CMR. Україна наразі приймає участь в міжнародному проєкті впровадження е-CMR, що дозволяє спростити документообіг та бізнес-процеси міжнародних вантажних перевезень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Портал проєкту Електронна товарно-транспортна накладна: веб-сайт. URL: <https://e-ttn.miu.gov.ua/>
2. Порядок реалізації експериментального проєкту з впровадження товарно-транспортної накладної в електронній формі у сфері внутрішніх вантажних перевезень. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 р. № 629. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/629-2024-%D0%BF#Text>
3. Порядок функціонування системи електронного документообігу електронна товарно-транспортна накладна. Затверджено Наказом Міністерства розвитку громад та територій України 07.12.2024 р. № 1491.

Набрання чинності 20.03.2025. Офіційний сайт Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0259-25#Text>

4. М.Е.Дос : Порядок функціонування Системи е-ГТН затверджено: веб-сайт. URL: <https://medoc.ua/blog/porjadok-funkcionuvannja-sistemi-e-ttn-zatverdzheno>